

Régi jó Budapest

Képzeliük el, hogy 1848 tavaszán vagyunk és sétálunk át Pestről Budára. Elindulunk a Kerepesi (Rákóczi) útról, végigmegyünk a Hatvani (Kossuth Lajos) utcán és kiérünk a Hal (Eskü) térre, a Dunapartra. Kőpartok nélkül, széles mederben hömpölyög a nagy folyam. Nagy választék nem igen van az átkelésben. Csak a Tabánba torkoló hajóhídon mehetünk át, ha előbb leszurkolunk fejenként két krajcár hídvámot. Dereglyéken áll ez a szétszedhető hajóhíd, amelyen vámot csak a szegény ember fizet. Az urak, a nemes emberek szabadon járhatnak át rajta, de vámentes a diákság is. A híd közepén áll aranyos kőtömbben nepomuki szent János kőszobra, karjában tartva a kis Jézuskát. De, ha jön egy gőzhajó, (még egészen új találmány) szétválík a híd, a közlekedés megáll és szent János szobra (ép a középben) bepillantathat a hullámozó, örvénylő Duna mélységeibe. Jégzajlás esetén teljesen kiakasztják a hidat. Ilyenkor csak elszánt hajósok eveznek át ladikon a zajló Dunán. Életveszélyes vállalkozás ez s csak nagy pénzért visznek át merész utasokat egyik partról a másikra. Sokszor megtörténik, hogy révészek és utasok is ott vesznek a jégsírban a szétmorzsolat ladik roncsai között. Ha pedig befagy a Duna, — ritka esztendő az ilyen — akkor vidám élet kerekedik a jég hátán. Valóságos vásári sokadalom hemzseg ott és perectől lacipecsenyéig mindent árulnak. A fiatalság kocsolyázik s a Pest és Buda között időlegesen elaléit forgalom újra nekilendül. Mindaddig amíg az enyhe déli szél el nem porlasztja a nagy jéget és újra helyére nem kerül nepomuki szent János, karjaiban a kis Jézuskával.

Mi is átme gyünk a hajóhídon. Megváltjuk a kétkrajcáros rézbárdát s illendően bedobjuk a tulsó parton a dróthállós kosárba. (Ha vártunk volna 1848 júniusáig, akkor már a Lánchídon mehettünk volna át, amelyet akkor nyitottak meg a forgalomnak és amely óriási változást okozott a Pest és Buda közötti forgalomban.)

Felkapaszkodunk a Várhegy tejére (hol volt még akkor a sikló?) s a Várkapu kis alagútján át

kijutunk a nádori (később királyi) palota udvarára. Áthaladunk a Burg-gassén (Vár-utca) s kijutunk a Szent György-térre, amelyek neve századokkal előbb is ugyanez volt. Itt állt két nevezetes palota: az egyiket Teleki háznak hívták, (később József főherceg palotája lett) a másik a híres Sándor-palota (későbbi miniszterelnökség). A Sándor-nemzettség leghíresebb tagja volt Sándor Móric gróf, a híres úrlovás, aki lovasbravúrjaival egész Európát bámulatba ejtette. Bécsben élt és Metternich kancellár lányát vette el feleségül.

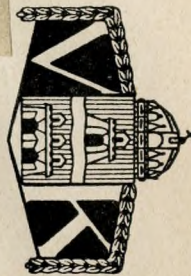
A Lovas-út szép fasora már ott díszesleg tavaszi pompájában s ott áll a Fehérvári-kapu is, amely előtt 1849-ben az ostrom egyik legpusztítóbb viadala folyt. A Várszínház is ott áll a mai helyén. A Disz-téren át eljutunk a Főtemplomhoz (a Mátyás-templom régi neve) s a Fő-utcahoz (ma Tárnok-utca). A Szentháromság-tér s a környező házak (a nyomda és az iskola) is a régiiek. Szomorú nevezetességű utcába jutunk most: a Wienergasseba (Verbóczy-utca). Itt állott a Stock-Haus, amelynek börtöneiben Kossuth Lajos is raboskodott és később Batthyány Lajos miniszterelnök. Ebből a Stock-házból szabadította ki a márciusi ifjúság Táncsics Mihályt és hozta diadalmenetben Pestre. A Bécsikaputerről nézzünk be még a Fortuna-utcába, amelyben sok hívatatos épület áll...

... Dörzsöljük meg szemünket, elszáll a képzeletalkotta patinás látomány és itt állunk Budán szörnyű romok, összeomlott paloták, feldúlt utcák és terek tömkelegében. Savoyai Jenő szobra még ott áll a kiégett, üszkös vár előtt s mintha révedezve mondaná az arra járóknak:

— Hát ezért mértem én halálos csapást négyszáz esztendő előtt a törökre, hogy itt minden rombadőlhessen?

Megnyugtatójuk a dicső hadvezért. A romok eltakarodnak. Az új tervek lázasan forrnak. Az alkotó erő elevenen él és új kőtömbben felhangzik mihamarabb a régi mondás: „Él magyar, áll Buda még“.

Dr. Kovács Jenő



NAPLO ml. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:	Kovács Jenő úr			Tárj	9.439
Cím:	Régi jó Budapest			Hely	"1848"
Forrás:	Fővárosi Napló			Személy	
(Hely)	1948 jan 31			Helyszám	
(Idő)					
(Köt. v. fiz.)					
(Oldal)					
Székesfehérvári házinyomda 1926 — 8891					Osztályozás